

Desky a investice

Není měsíce, aby nás média neinformovala o návratu vinylových desek na výsluní zájmu posluchačů i podnikatelů. Faktem je, že zatímco CD jsou dnes již definitivně reliktem minulosti, vinylové desky žijí dále. A z některých z nich se pomalu stávají investiční aktiva.

Návrat vinylových desek snad velmi věrně dokumentuje příběh české Loděnice, kde se desky v milosti ve velkém lisovaly. Když nastoupily CD, parta dělníků z Loděnice vynesla stroje na lisování desek na dvorek, aby je za pár let stejná parta dělníků opatrně stěhovala zpátky, protože vedení firmy mezitím přišlo na to, že zatímco CD dříve nebo později dostihnou osud kazet, desky nadále zůstanou.

Proč vinylové desky

Oproti CD nebo MP3 mají vinylové desky tu přednost, že jsou nahrány analogovou technologií. Rozdíl je tedy ve kvalitě zvuku. Zjednodušeně řečeno je to podobné jako třeba rozdíl mezi fotografií na kinofilm a digitálně zpracovanou nebo mezi televizním vysíláním analogovým a digitálním. Zjednodušeně řečeno se vám analogový zvuk nebo obraz nerozpadne na čtverečky.

OBALY DESEK

Samostatnou kapitolou jsou obaly desek. Podíváte se na desku a už jen z typu písma nebo oblečení hudebníků – zkrátka z celkového jejího obrazového vyznění a designu – se zcela dobře a jistě můžete orientovat, jestli právě „prožíváte“ období 50., 60., 70., 80. nebo 90. let.

Zatímco, opět zjednodušíme, digitál vám nabídne dejme tomu jen 50 odstínů šedi, analog jich poskytne podstatně více. To však není jediná věc, která hovoří pro vinylové desky. Poslech desek na alespoň trochu solidním gramofonu (to nejsou ty, které se dnes prodávají za tisíc korun, nebo ty, které se tváří jako stará rádia), klidně to může být zrenovovaná stará Tesla, prostě zcela jinou atmosféru než poslech CD nebo poslech z MP3. Přehrávání desek se také v určité chví-

li spojuje i s určitým druhem „archeologie“, protože v momentě, kdy si přehráváte docela nadčasové například první vydání alba Pearl od Janis Joplinové, zjistíte, že v ruce držíte desku starou 42 let. Tím se dostáváme k tomu, co má dneska z desek hodnotu, co již nikoli.

Desky jako investice

Na trhu se nyní objevuje několik druhů desek. Jsou to staré desky, jsou to reedice klasických alb, které jsou velmi často z nelegálních

dílen, a tak jsou obvykle nahrány z digitálního záznamu, což značí, že taková deska nemá z investičního hlediska valnou hodnotu. Tyto desky se však uplatní, když nechcete platit více peněz za originály v dokonalém stavu.

Desky znovu vydávají i renomovaná hudební vydavatelství, ale ani u nich není vždy jistota, že deska je nahrána z původní matrice, z níž vznikl originál. Na trhu jsou rovněž japonské desky, které jsou velmi ceněny, je-li to jejich první vydání, ale to je třeba hlídat, protože jakkoli se Japonci obecně zdají velmi „digitální“, byli to právě oni, kdo jako první podchytil renesanci vinylových desek, což je příčinou toho, že právě japonské společnosti začaly desky lisovat v posledních letech skutečně ve velkém. Avšak z investičního nebo, chcete-li, ze sběratelského hlediska nemají tyto desky valnou hodnotu. To však neplatí pro první vydání alb v Japonsku.

Z uvedeného vyplývá, že na trhu s deskami jsou ceněny zejména originální a první vydání alb od známých hudebních skupin

a interpretů. Jen u nich máte jistotu, že dožíváte záznam tak, jak byl skutečně nahrán. Ceněny jsou zejména anglické a americké desky a svou cenu mají i takzvané promo kopie, protože jejich výlisky jsou zcela jistě z úplně původních matric, protože tato promo vydání vůbec jako první spěchala z továren, a to do rádií, aby ta mohla připravit lidi na nákup nové hudby – desky.

Ceny desek

Ceny desek prošly za posledních několik desetiletí několika skoky. Například za komunismu se u nás zahraniční desky na černém trhu prodávaly za 250 a více korun za kus, dnes ty samé desky běžně kupujete za 500 a více korun. Je-li první vydání výjimečných hudebních seskupení v dobrém stavu, v některých případech vám docela jistě ani tisíce korun stačit nebudou. Ceny desek poklesly pouze v tom momentě, kdy nastoupily CD, tehdy se lidé desek zbavovali ve velkém,

protože měli za to, že desky jsou přezítke. „*Já jsem CD nevěřil, desky jsem sbíral vždycky, takže pro mě to byly zlaté časy k nákupu. Myslím, že lidé, kteří tehdy prodávali své sbírky lacino, když dnes vidí, kde jsou ceny toho, co prodávali tehdy, musejí zaplakat nad výdělkem,*“ říká Pavel Neufus, který v Táboře provozuje vedle vinylového Muzea hudby i obchod s vinyly, ve kterém je k dnešnímu dni takřka 13 tisíc alb k prodeji.

Z uvedeného plyne, že některé z desek nabývají časem na ceně. Ne všechny, ale docela jistě ty, které byly vydány ve své době, které nejsou reedice – a jsou to alba známá. Například takové anglické nebo americké vydání Led Zeppelin dnes zcela jistě pod pětistovku již prostě nepořídíte. A takových slavných a dobrých kapel a muzikantů je samozřejmě podstatně více. Zmínit se můžeme třeba o Elvisovi – sběratelské šílenství pěkných a hodnotných vinylových desek může právě u něho začít.

DANIEL TÁCHA

Burzy na Václaváku

Nikdo si nepamatuje úplně přesně, kdy začaly ilegální burzy vinylových desek za komunismu, ale ví se, že to bylo někdy na přelomu 60. a 70. let. Tehdy si máničky „u koně“ poprvé směnily desky, které si přinesly. Například na stránkách www.muzeum-hudby.cz najdete vzpomínky několika pamětníků. Vzpomínky na to, jak se na nich desky měnily, půjčovaly, prodávaly a nakupovaly. Vzpomínky na zátahy tehdejší policie, jež byla tehdejší burzy, například se známky, s to tolerovat, ale morálně závadný „rock and roll“, který zahraniční desky tuzemským posluchačům zprostředkovávaly,

pro něj byly trnem v oku. Ze vzpomínek pamětníků vyplývá, že kolem těchto burz brzy také vznikla komunita lidí, kterou spojoval nejen zájem o hudbu, ale i podobné názory. Na vaší mysl bude mít totiž zřejmě úplně jiný účinek to, zda z desek posloucháte třeba takového Jimiho Hendrixe, anebo z rádia normalizační pop v podání Karla Gotta. Bývalo tedy zvykem, že jakmile se někde taková burza usadila na delší dobu – konala se každou neděli –, netrvalo dlouho a policie takovou burzu rozprášíla. Účastníky burz rozháněla, kontrolovala jim doklady, někdy je předváděla na policejní

stanice. To proto – vysvětlíme mladším ročníkům –, že si na ulici vyměňovali a na ulici také nakupovali a prodávali desky se svými oblíbenými hudební idoly. „*Jednou jsem měl docela dost velkou zásilku. Nové Pink Floyd a Jethro Tull. Nová alba. Ale také jsem věděl, že se blíží volby, takže policajti udělají s největší pravděpodobností razii na burze, protože oni je dělali nejvíce vždy, když se blížil nějaký ten jejich svátek. Je vždycky dovedlo nejvíce rozdráždit, když něco neměli pod kontrolou. A když se blížily volby, tak mám za to, že byli vždycky vůbec nejrozdrážděnější. Burza byla jen na Petříně. Jenže, jak byly ty volby, tak bylo docela pravděpodobné, že tam policajti vzltnou. A taky že jo. Lidé dostali přes držku, a policajti dokonce vytahovali máničky z tramvají*

a brali jim desky. Pak jim je vraceli různě pomíchané...“ vzpomíná například jeden z pravidelných návštěvníků těchto burz Karel Schuss. Burzy se tedy musely neustále stěhovat, pořádaly se na Vinohradech, Letné nebo i v Motole. Zajímavé je, že jejich tradice se udržela až do roku 1989 a někdy se na ní „otočilo“ i tisíc lidí. Bez zajímavosti není ani to, jak tyto burzy byly organizovány. Nestála za nimi žádná firma ani socialistický spolek. Naopak další místo konání burzy se vždy určilo na samotném konci „burzovní seance“ a tato informace se mezi lidmi šířila osobně nebo telefonicky dále. A fungovalo to dokonce i bez Facebooku. A to například i v Ostravě... (DNA)